

**Dil sonrası
Koklear implant kullanıcıları için
metne dayalı örnek
dinleme aktiviteleri**

Etkin ve Kapsamlı Dinleme Eğitimi Örneği

Bu eğitim kapsamında bir dinleyici ve ona yardım eden bir kişi olması gereklidir. Bu alıştırmalar dinleyerek yapılır. Fakat Kİ kullanıcısı bir – iki kere dinledikten sonra alıştırmaları yapamazsa, metin gösterilebilir ve duvak okumaya izin verilebilir. Önemli olan, kullanıcının moralini bozmadan deneyim kazanması ve adım adım ilerlemesidir.

1. Bu metni okuduktan sonra, hakkında birlikte konuşun

Çiçekleri herkes sever.

Eşim Mustafa çiçek almış. Mor bir sümbül almış. Çok mutlu oldum. Teşekkür ettim. "Nereye koyayım?" diye sordum. Mustafa, "Masanın üstüne vazanın içine koy" dedi. Bütün ev mis gibi koktu.

Ben sümbülü çok severim. Kızım Ayşegül sümbülü hiç sevmez. Sümbül bahçede ve saksıda yetişiyor. Mor, pembe ve beyaz renkte olur. Kuruyunca soğanı saklayacağım. Sonbaharda Ekim, Kasım aylarında bahçeye papatyanın yanına dikeceğim. İlbaharda, Mart, Nisan, Mayıs aylarında çiçek açacak.

İyi ki Mustafa bana bu sümbülü aldı.

2. Farklı Hece Sayısına Sahip Kelimelerin Tanınması

Aşağıdaki tabloda metinden alınan farklı hece sayısına sahip kelimeler vardır.

Tek, iki ve daha çok heceli kelimeler göreceksiniz. Önce kelimeler satır satır, ardından sütun sütun tanıtılır.

- Adım: 1. satırdaki kelimeler dinleyerek tanıtılır. Sonra içlerinden bir tanesi söylenir ve dinleyicinin tekrar etmesi istenir. Bu işlem, diğer satırlar için de yapılır. Ardından, dinleyenin becerisine göre, sunulan satır sayısı artırılarak, yine söylenen kelimelerden birini tekrar etmesi istenir (Ör: 3 satır içindeki tüm kelimeler arasından biri dinleyene söylenir ve tekrarı istenir)
- Adım: Önce yalnızca çok heceli kelimelerle yapılır. Sonra yalnızca 2 heceli kelimelerle yapılır. En son ve zor olarak da tek heceli kelimelerle yapılır.

Tek heceli	İki heceli	Çok heceli
Mor	Beyaz	İlbahar
Bir	Mayıs	Papatya
Çok	Herkes	Sonbahar
Ev	Vazo	Teşekkür
Mis	Pembe	Üstüne
Ben	Saksı	Mustafa

3. Farklı Uzunluktaki Cümleleri Tanıma

Önce iki cümle tanıtılır. Sonra bir tanesi söylenir ve dinleyenin tanınması ve tekrar etmesi istenir. Ardından dinleyenin becerisine göre cümle sayısı artırılır.

Annem çiçek aldı.
Ohhhh! Mis gibi koktu.
Eşim Mustafa çiçek almış.
Mor bir sümbül.
Çiçekleri herkes sever.
İyi ki Mustafa bana bu sümbülü aldı.

4. Belirli Ses Dinleme Çalışması /Ç/ ve /S/

Önce /Ç/ li kelimeleri tanıtır. Daha sonra içinden birini söyleyin ve dinleyicinin söylediklerinizi tekrar etmesini bekleyin. /s/'li kelimeler ile devam edin.

Çiçek Çok Çay İçki Çilek Çanta Kaç Çabuk Açma Açacak
Saksı Saman Askı Takas Susam Sabun Sosis Tas

5. Metin İzleme Çalışması

Metin cümle cümle okunur ve dinleyen tekrar eder.

Çiçekleri herkes sever.

Eşim Mustafa/ çiçek almış./Mor bir /sümbül almış./Çok mutlu oldum ./Teşekkür ettim./"Nereye koyayım?" /diye sordum./Mustafa /"masanın üstüne / vazonun içine koy" /dedi. /Oğlum Burak da beğendi./Bütün ev/ mis gibi koktu.

Ben /sümbülü çok severim./Kızım Ayşegül /sümbülü hiç sevmez./Sümbül /bahçede ve / saksıda yetişiyor./Mor,- pembe ve / beyaz renkte olur./Kuruyunca /soğanı saklayacağım./Sonbaharda /Ekim ,Kasım aylarında /bahçeye / papatyanın yanına /dikeceğim./İlkbaharda /Mart ,Nisan, /Mayıs aylarında /çiçek açacak.

İyi ki / Mustafa /bana /bu sümbülü aldı.

6. Matriks Çalışması

Önce kelimeler satır satır tanıtır ve dinleyenden dinleyerek ayırt etmesi istenir. Sonra 1., 2., 3., 4. sütunlardan kelime seçerek farklı cümleler yaratılır. Cümleler dinleyene normal hızla söylenmelidir. Dinleyenden, bu cümleleri tekrar etmesi istenir. Ör: Ayşegül sarı sümbülü ekti, Burak mor çiçeği beğendi, Eşim beyaz papatyayı suladı.

Eşim	pembe	sümbülü	ekti
Mustafa	sarı	papatyayı	dikti
Ayşegül	mor	soğanı	suladı
Burak	beyaz	çiçeği	beğendi

7. Cümlenin Doğru ya da Yanlış Olduğunu Anlama

Metinden seçilen bazı cümleler doğru, bazıları bilerek yanlış söylenir. Dinleyen, bunları sadece dinleyerek doğru veya yanlış olduklarını fark eder.

Eşim Mustafa çiçek almış
Televizyonun üstüne vazonun içine koy
Ayşegül sümbülü hiç sevmez
Sonbaharda Ocak, Şubat aylarında bahçeye çeşmenin yanına dikeceğim
İyi ki Abdülaziz bana bu sümbülü aldı.

8. Eklere Odaklanma Çalışması

Kelimeler satır satır tanıtır. İçlerinden bir tanesi söylenir. Dinleyenden bunu tanıyıp tekrar etmesi beklenir.

-de -da takısı

Masa – Masada - Masadan
Bahçe - Bahçede - Bahçeden
Saksı – Saksıda – Saksıdan
Ev – Evde - Evden
İlkbahar – İlkbaharda – İlkbahardan
Sonbahar – Sonbaharda - Sonbahardan

9. Soru - Cevap Çalışması

Metinle ilgili sorular önce tanıtılır. Sonra metne bakmadan sorular rastgele sunulur ve dinleyerek cevap vermesi istenir.

- Mustafa kime çiçek aldı?** Mustafa eşine çiçek aldı.
Sümbülü nereye dikecekler? Bahçeye papatyanın yanına dikecekler.
Kim sümbül sevmez? Ayşegül sümbülü hiç sevmez.
Sümbül ne renk olur? Mor, pembe, beyaz renkte olur.

10. Cümle Uzatma Çalışması

Metinden bir cümlenin en kısa hali dinleyiciye söylenir. Dinleyerek tekrar etmesi istenir. Sonra cümleye eklemeler yapıp bu daha uzun hallerini de tekrar etmesi beklenir.

1. Sümbül aldı.

Mustafa sümbül aldı.
Mustafa mor sümbül aldı.
Eşim Mustafa mor sümbül aldı.

2. Sonbaharda dikeceğim.

Sonbaharda soğanı dikeceğim.
Sonbaharda soğanı papatyanın yanına dikeceğim.
Sonbaharda Eylül ayında soğanı papatyanın yanına dikeceğim.

3. Çiçek açacak.

Sümbül çiçek açacak.
Sümbül mor çiçek açacak.
İlkbaharda sümbül mor çiçek açacak.